

Volume 1, Issue 1, Kasım 2019, pp 369-382

halisiyye.com/ksjournal

MUHAMMED EMÎN ÎZÛLÎ'NİN VERDİĞİ BİR TASAVVUF İCÂZETNÂMESİ AN MYSTICAL EXPERTISE GIVEN BY MUHAMMED EMİN İZÜLÎ

Ömer Necâtî

Öz

Dede Osman Avni Baba'nın en büyük halifesi, Hâlisiyye koluun berrak nehrinden gelen feyz-i ilâhiyi, Anadolu insanının kalbine taşıyan Ömer Hüdâyî'dir. Halisiyye kolu, gerçek mânâda, Dede Osman Avni Baba ile Anadolu'ya girmiç, Hacı Ömer Hüdâyî Baba ile Anadolu'da yayılmıştır. Hacı Ömer Hüdâyî Baba, pek çok halife yetiştirmiçtir. Bu hulefânın ileri gelenlerinden olan Muhammed Emîn Îzûlî'nin verdiği tasavvufî icâzetcnâme'de, Hacı Ömer Hüdâyî Baba Ekolünün özelliklerini bulmak mümkündür. İcâzetcnâmenin el yazması bir kopyası, Kövenk'teki Hacı Ömer Hüdâyî Baba Külliyesindedir. Tasavvuf ehlinin hallerini içeren ve Kâdiriyye silsilelerini veren icâzetcnâme, oldukça ağır bir Arapça edebî üslûb ile yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Geylânî, Hüdâyî, Îzûlî.

Abstract

The greatest caliph of Dede Osman Avnî Baba is Ömer Hudâyî who brings divine love to the Anatolian people's hearts, from the clear river of the khâlisiyya branch. Khalisiyya branch, in fact, entered the Anatolia by Dede Osman Avni Baba and spreaded in Anatolia by Hacı Ömer Hüdâyî Baba. Hacı Ömer Hüdâyî Baba has many caliphs. It is possible to find the features of Hacı Ömer Hüdâyî Baba School in the mystical expertise given by Muhammed Emîn Îzûlî, who is one of the prominent of these caliphs. A manuscript copy of expertise is in Hacı Ömer Hüdâyî Baba Complex in Kövenk. The mystical expertise, which contains the states of Sufis and gives the lines of Kâdiriyye, is written in a very heavy Arabic literary style.

Keywords: Sufism, Jilani, Hüdâyî, Îzûlî.

1. GİRİŞ

Abdulkâdir Geylâni (k.s.) tarafından tesis edilen Kâdirîye Ekolü, tasavvufî ekoller içinde mümtâz bir yere sahiptir. Abdulkâdir Geylâni'nin (k.s.) İslâmî bütün ilimlerde mütebahhir bir âlim olması, ilminin ve tasavvufî kişiliğinin mütevâtir denebilecek kadar sağlam kaynaklarla sonraki nesillere ulaşmış bulunması, kurduğu tasavvufî ekolün ulemâ arasında çok büyük ölçüde kabul görmesine sebep olmuştur. İslâm uleması, o'nun (k.s.) Kitap ve Sünnet'e olan bağlılığını, Allahu Teâlâ'ya olan kurbiyetine, kendisine Allahu Teâlâ tarafından bahsedilen seçkin özelliklerine, eserlerinde yer vermiş, tasavvuf ilminin ne büyük bir öğreticisi olduğu hususunda sözbirliği etmişlerdir. O'nun (k.s.) kurduğu ekol, büyük ölçüde çocuklara vasıtasi ile sonraki nesillere aktarılmıştır.

Kâdirîye Ekolü'nün en önemli şubelerinden biri olan *Hâlisîyye*, gerçek mânâda, Dede Osman Avni Baba ile Anadolu'ya girmiştir, Hacı Ömer Hûdâyî Baba ile Anadolu'da yayımlanmıştır. Hacı Ömer Hûdâyî Baba'm yetiştiği pek çok halife içinde mümtâz bir yeri olan Muhammed Emîn Îzûlî'nin, Mustafa İbnü Ömer İbni Halîl'e verdiği irşâd icâzetnâmesi, tasavvuf ehlinin yaşaması gereken hayatı ve Kâdirîye silsilelerinden ikisini vermektedir. Bu silsileler, Dede Osmân Avnî Baba Rehâvî'de birleşmektedir. İki silsile, Abdulkâdir Geylâni'nin (k.s.) çocukları olan Abdurrezzak ve Abdülazîz'e dayanmaktadır.

İcâzetnâmede, silsileler yazılmırken çok az da olsa yazım hatalarının olduğu gözlenmektedir. Bunlardan önemli görülenlere, çalışmamızda işaret edilmiştir.

İcâzetnâme, küçük bir tasavvufî risâle mahiyetine olup, pek çok tasavvufî inceliği satırlara dökülmüştür. Arapça olarak yazılın İcâzetnâmenin tâslîbu oldukça ağırdr. Kasdedilen asıl mânaların tercümede kaybolabileceği düşüncesi ile, içinde birden fazla anlam barındıran bazı Arapça kelimeler olduğu gibi bırakılmıştır.

2. İCÂZETNÂMENİN TERCÜMESİ

Eûzübîllâhimineşşeytânirracîm, Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdülillâhi Rabbi'l-Âlemîn, Ve's-Salâtü ve's-Selâmu alâ Rasûlüna Muhammedîn ve alâ âlihi ve sahibîhi ecmeîn.

Bu öyle bir şeceredir ki onun aslı asıldır, onun fer'i nebîldir. Ve onu taşıyan eş-Şeyh Mustafa İbnü Ömer İbni Halîl, faziletli bir insandır. Vahyin ve Kur'ân-ı Kerîm'in kendisine inmiş olduğu Seyyidînâ Muhammed Sallellahu Aleyhi ve Selâm hürmetine, Allahu Teâlâ'dan, onu, istikâmet ile riziklandırmamasını isterim. Bu icâzeti 1327 senesi Muharrem ayında yazdım.

Ben, El-Fakîru'l-Hakîr, Hâdimu'l-Fukarâ Muhammed Emîn Îzûlî Harpûti, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Hasan Hüsnî Malâti, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Hüseyin Sabri Cermekâdi, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Ali Rîza Simâni Sa'dâmî.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Hamd, aşk ehlinin basiretlerinden gaflet ve baygınlık perdelerini kaldırın, onları uyanıklık nûru ile en doğru yola ulaştıran Allah'a mahsustur. O Allahu Teâlâ, zâhidlerin yollarına sülük etsinler diye onların nefislerini dünyaya meyletmekten, kalblerinin himmetlerini reddedilmiş hevâların sebep olduğu sapıkluktan, sahil bir itikat ile arındırmıştır. İnattan doğan şüphelere sahip iç alemlerine, kalblerin sâfiyet kaynaklarını akitmiştir. İlimlerin garâibinin kevserinden,

anlayış ve fehm kâsesi, onlar için doldurulmuştur. Onlar üzerine bir biri ardınca yardımlar ener. Onların yüzlerinde, mârifet nimetlerinin sevincini görürsün. Onların üzerlerine sabırları karşılığında hayırlar akitilmiştir. ‘İşte bu bizim verdığınız tükenmek bilmeyen rızıktan’ kavl-i Celîline uygun olarak içlerinde sereyân eden bir nûr vardır. O Allahu Teâlâ, müeyyed olan melekütün, sermed olan ceberütün, mümecced olan ismin sâhibidir. Mülkünde ve bekâsında dâimdır. O Allahu Teâlâ, arzında ve semâsında müteferriddir, uluvv ve kibriyâsında muvahhaddir. Evlîyâsından, kendisini zikredenleri, zikredicidir. Ona duâ edenlere icâbet edicidir. Nimetlerinde, ihsânında, imtinânda çok cömerttir. Kiyamet günü, halkettikleri üzerine çok fazl ve kerem sâhibidir. O’na hamd ederim ki o sedleri, engelleri kaldırmıştır. Efendimiz Muhammed Aleyhisselâm’ın o’nun kulu ve bütün insanlara gönderilmiş elçisi olduğuna şehâdet ederim.

Onlardan bazıları âriflerdir. Ârifler öyle bir şey üzerindedirler ki, o şeyde, Kitâb’ın ahkâmı ile Allahu Teâlâ’ya yaklaşırlar, sözlerde ve fiillerde kâmil olarak edeblenirler. Sabah akşam nefislerini ilzâm ederler ve mekrûh ve mübâhî terk ederler. Yâ Rabbî! Bizi onların söz ve fiillerine, sülüklerinin sıretine hidâyet eyle, ulaşır, göster! Ehl-i salâhın eteklerine tutunanlardan daha mes’ûd kim olabilir? Kişi kemâle, ancak felâh ehlinin nazarı ile ulaşır. Onların yolu, rádiyyetü'l-Merziyyedir. Gafletten uyandıran şimşeklerin parıldıklarıdır. El-Hazretü'l-Celâliyye'nin ülfetidir. Onlar ilmi ile âmil ve kâmil etkiyâdır. Onlar için vâfi bir hal ve sâfi sahîh bir nazar vardır. Ve onlar, etkiyâ, evliyâdır. Onlar fazl, fehm, keşf ve zevk sâhibidir. Fazl, ilim ve amelden hayırlıdır. Nebî Sallellahu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki, “Kim bildiği ile amel ederse, Allah onu bilmediğine varis kılار” Sadeka Rasûlullah.

Onların yolunun nurları, o yola hakkı ile kâim olanlara parlar. O nurlar, onların ahlakı ile ahlâklanlanlarda zâhir olur. İç âlemleri halkın mârifetini şerhedicidir. Kalblerine doğan mevâhibe sayesinde doğruya ârif olur. Kim onların âsârını dilemeyi severse ve sırlarına vâkif olursa zikr-i şerif telkinine ve hırka-yı münîfe giymeye münâzil olur. Zikr-i şerif telkini ve hırka-yı münîfe giyme, tâibîn olan etkiyâsının şiarıdır. Fukaradan olan Ulemâ-i râsilhûn, bunu inâyet ile intikal ettiriyorlar. Çünkü bu, Allahu Teâlâ’dan inâyet hırkasıdır, hidâyet elbiseleridir, velâyet işaretidir. O öyle bir şeydir ki, onun hâmili îmânın rûhudur ve ihsânın reyhânıdır. Hazret-i kudsi'l-âyândır ve mek’adü sîdkî'l-Îrfândır. O hırkanın sahibi, kâmil, hâlis mûriddir. Ona sîdkî'l-Visâl ve hâlisu kâmili'l-İttisâldan şeyler rucû eder. Allahu Teâlâ buyurdu: “Ey Ademoğulları! Biz sizin çirkin yerlerinizi örtecek bir elbise ve ayrıca size süs ve saygınlık kazandıracak giyim imkân ve arzuları (rişe) var ettik. Takvâ elbisesi ise daha hayırlıdır.” Zâhirî libastan zarûrî olan, avreti örtecek olandır. Takva libâsı, vîkâye eder. Rişe ise öyle bir arzudur ki onunla, Allahu Teâlâ’nın zîneti vâki olur. Dünya hayatında bu mü'minlere hâlistir.

Doğru bîdir. Hüküm ise maksadların ihtilaf etmesi ihtilaf eder. Vaktâki, zikir telkini ve hırka giydirmek, ebrâr için bir alem, ehyâr mukarrabîn için bir kaftan, dilek ve tavırlara ulaşmak için bir merdiven, mürid için bir menhec, müteabbid için bir sebil oldu, buna tevessül sufîyye meşâyihi vasıtası ile oldu. Onlar yüce merâtib ve makâmatın ehlidir, marziyye ahvâl sâhipleridir. Onlar ezkâr ve efkâr ile meşgûl olurlar ve Rablerini sabah akşam tesbîh ederler. Allah onların hepsinden razı olsun.

Emmâ ba'd;

Yüce Rabbinin afvinci ümid eden, kusur ve aczini itiraf eden, fakîr ve hakîr kul, yüce Kadiriyye yolunda halife olan Eş-Şeyh Muhammed Emîn Îzûlî der ki: Ben, Âlim ve Âmil Olan Fâzıl Şeyh, Îrşâd Kutbu, el-Hâc Ömer el-Hüdâyi el-Harpûti el-Kögenkî'nin elinden ahz

ettim. O da, Şeyh Ziyâ'u'd-Dîn Osmân er-Rehâvî İbn-i Şeyh Eyyûb er-Rehâvî'nin elinden¹, o da eş-Şeyh Tâcü'l-Ârifîn, arasında doğu ve batı arasındaki meşâyîhin imâmî, es-Seyyid Abdurrahmân Tâlibânî İbn-i Şeyh Ali'den² ahz etti.

Aliyyu'l-Bağdâdi'nin soyağacı şöyledir: Şeyh Ali İbn-i Mustafa, İbn-i Şeyh Seyyid Zeynî'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Muhammed Dervîş, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Hüsâmu'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Ebî Bekir, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Yahyâ, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Nûru'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Veliyu'd-dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Zeynu'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Şerafî'u'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Şemsü'd-Dîn, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Muhammed Hattâk, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Abdü'l-Azîz el-Ekrem, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid es-Sâdât, Kutbu'l-Vücûd, ed-Dürretü'l-Beydâ, Mâlik-i Ezimmetî'l-Mutasavvîfin, Re'si'l-Mahbûbin, el-Îmâm el-Cevher el-Ferd es-Sellâb el-Ahvâl, Kutbu'l-Aktâb, Ğavşü'l-Âzâm, Îmâmi'l-Efhâm, el-Câmî Beyne'l-Mâşûkîn, Abdu'l-Kâdir el-Ceylânî Kaddesellahu Sîrrahu'l-Azîz ve Nevvera Zarîhahu, İbn-i es-Seyyid Ebî Mâlik Mûsâ Cengîdost, İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Abdullah el-Cebeli, İbn-i es-Seyyid Yahyâ ez-Zâhid İbn-i eş-Şeyh es-Seyyid Muhammed İbn-i es-Seyyid Dâvûd İbn-i es-Seyyid Mûsâ el-Cûnî, İbn-i es-Seyyid Abdullah el-Mehîz İbn-i es-Seyyid Hasan el-Mûsennâ, İbn-i es-Seyyid Îmâm Hasan el-Müctebâ Radiyellahu Teâlâ Anhu, İbn-i Îmâm Alî Kerremellahu Vechehu ve Radiyellahu Teâlâ Anhu, İbn-i Ebî Tâlib, İbn-i Abdi'l-Muttalib, İbn-i Hâsim, İbn-i Abd-i Menâf, İbn-i Kusayy İbn-i Mûrre İbn-i Lu'ba İbn-i Lüey İbn-i Ğâlib İbn-i Fehr İbn-i Mâlik İbn-i'n-Nezîr İbn-i Kinâne İbn-i Huzeyme İbn-i Müdrik İbn-i İlyâs İbn-i Mudar İbn-i Nîzâr İbn-i Me'ad İbn-i Adnân, İbn-i Ud İbn-i Uðâd İbn-i Hemse' İbn-i Cemel İbn-i Nebti İbn-i Kuydâr İbn-i Îsmâîl Aleyhimu's-Selâm İbn-i Îbrâhîm Aleyhisselâm İbn-i Nârih İbn-i Kâsîr İbn-i Şâdih İbn-i Edgûde İbn-i Fâliğ İbn-i Şâlih İbn-i Kaynâne İbn-i Erfâhze İbn-i Sâm İbn-i Nûh Aleyhisselâm İbn-i Berdi İbn-i İdrîs Aleyhisselâm İbn-i Mehîmâîl İbn-i Kaynâne İbn-i Enûş İbn-i Şît Aleyhisselâm İbn-i Âdem Aleyhisselâm.

Âdem Aleyhisselâm beşerin babasıdır. O, topraktan yaratılmıştır. Toprak ise arzdandır. Arz, zebidden, zebed mevcden, mevc sudan, su dürreden, dürre ise kudretten, kudret irâdeden, irâde Allahu Teâlâ'nın ilmindendir.

Ey tâlip olan mürid bil ki: Meşâyîhin icâzeti, ebedî nimet, sermedî devlet, dünyevî ve uhrevî rahmettir. Onların emrine uyulursa hidâyete erişilir ve o icâzete ehil olunur. Meşâyîhimiz, bize icâzet verdi ve ehil olanlara zîkr-i şerîfi telkin etmemizi, hrka-yî şerîfi giydirmemizi bize emretti. Vaktâki sâlih bir mürid, nâcih bir sâlik, fâlih bir âbid gördüm. Eş-Şeyh Mustafa ibn-i Ömer ibn-i Halîl'e icâzet verdim. O'nun bereketleri bununla dâim olsun ve oradakilere müstehak olsun. O'na Kelime-i Tevhîd'i telkin ettim ve mübârek hrkayı giydirdim. O'nu Kâdirîye ve Rufâiyye yollarında halife kıldım ve seccâdeye oturttum. Ve o'na, zikir telkini, hrka giydirmesi ve Müslümanlarımı ona lâyık olanlarından dileklerine, onu giydirmesi için icâzet verdim. Tâ ki, fukarânın hizmeti için zâviye açsin, meftûhâti kabul etsin ve onları, bazı ihtiyaçlarına ve fukârânın vârid olan ihtiyaçlarına ve ondan sâdir olanlara sarf etsin, kesbettiklerini vaz' etsin, nefsi kırmayı irâde etsin, yanında hâsil olanları, fukaraya sarf etsin...

¹ Eyyûb el-Kâdirî, Osmân Rehâvî'ninbabası değil, dedesidir.

² İcâzemâme metminden, Aliyyu'l-Bağdâdi, es-Seyyid Abdurrahmân Tâlibânî'nin babası olarak, sehven zikredilmiştir. Abdurrahmân Tâlibânî'nin babası Ahmed Talibânî'dir. Aliyyu'l-Bağdâdi, Osmân Rehâvî'nin kardeşi olan Seyyid Eyyûb Rehâvî'nin mûrşîdidir. Osmân Rehâvî'ye gelen Kâdirîye kollarından biri, Seyyid Eyyûb Rehâvî vâsîtası iledir.

O’nu, kadın olsun erkek olsun, büyük olsun küçük olsun bu işe ehil olan herkes için, eğer sadrı hırka giydirmek için inşirah ederse, adı geçen hırkayı giydirmekle icâzetlendirdim. Bu iş, bir mu’an’an silsile ile Hazret-i Nebeviyye’ye istinad eder.

Ve yine, bereketleri devamlı olsun ona, meşâyihm keddesellahu sirrahum nezrini almasına, siyyemâ seyyidinâ şeyhimiz, sultanların sultânı, sâliklerin muktedâsı, es-Seyyid eş-Şeyh Abdulkâdir el-Ceylânî Kuddise Sirruhu ve nüvvira zarihahu’nun nezrini almasına icâzet verdim. Kendi ilmimi ve meşâyihm Allahu Teâlâ’nm ridvâni onların hepsinin üzerine olsun ilimlerini def’ ettiği halde, fütûhâtı bize îsâl etmesine de icâzet verdim.

Ve bereketleri devamlı olsun ona, sâdkı ve iftikârım sâdkını vasiyyet ettim ki o söylediğî bütün sözlerden ve yaptığı bütün işlerden önce gelir, önünde olur... Allah’â iltica etmesini ve ondan yardım istemesini, az olsun çok olsun bir işe nefsi ile, Allah Teâlâ’ya ilticâ etmeden ve ondan yardım istemeden başlamamasını, bütün zamanlarında, ister namazda, ister Kur’ân tilâvetinde ister zikirde, kalbi ile Allahu Teâlâ’ya ilgâ ettiği niyet dışında söylememesini, betâletin ve içinde istirahat bulunan kesretten nefislerinin kışkırtmalarının onlara yol bulmamasını, hacet miktarı yemelerini vasiyyet ettim.

Bu kavm, iyilik kapılarından pek çoğu üzerinde idhân ederler ve kalblerinde, Allahu Teâlâ’ya münâcaatla, revh, üns ve telezzüzen buldukları şeyler, onları isfâl eder. Kul olarak, Allahu Teâlâ’nm sevâp vereceği şeylere de hâmildirler. Mevlâ’nm dilediği şekilde ahlâklanırlar. Fayda veren ve yardım eden iyilik kapılarında iştigâl ederler. Ve onlardan sehî olanlar, hüsni niyet himâyesinde oldular. Onlardan, o ikisi ile birlikte birr kapılarına dâhil olan, nefsin sarsıntısındadır. Belki de üzerinde hırka vardır. Niçin oyalanır? Vakti tükenmektedir. Onu, kendisini ilgilendirmeyen şeyler meşgul eder. Nefs, gizli şehvetlerinden olan pek çok şeyle ona hile yapar. Onlar üzerine düşünmekle, vaktini harcamaktadır. Sadık olan, halvet ile iştîha duyduğu şeylerden uzaklaşmak ile yardım ister. En düşük edeb şüphe anında vukûftur. Cehlin mânâsı Hakk’ın razi olup olmadığını bilmemektir. Şüphenin manası ise, kişi bilir ki, Allahu Teâlâ o konuda râzidir. Ve lâkin o konuda kişi tevbîh şâibesi taşımaktadır. Kişi bir şey ile infâk eder tâ ki onun için icâdîn devâmi ile rüişd belli olsun. Nefsin veşyi devam ettiği ve ona meylettiği müddetçe Allahu Teâlâ’ya tazarru eder. Kul, onun gamı iledir. Nefs ise sakınmaktan uzaklaşmaktadır. Bu durumda kul, sahraya çıkar, yalnız kalır. Yüzünü toprağa koyar tâ ki Allahu Teâlâ onu, terk ettiklerinden گانى كىلسىن, dilediğine kavuştursun. İşin başı, tevbenin sıhhati ve cevârihin menâhiden tekayyûd etmesidir. Ondan sonra, dünyada zühd ile, işin vâzih olmasıdır. Halktan zühdün cevheri, halktan ye’s anında, onların red ve kabulünün eşit olarak görülmESİdir. Ravhın devamı, ibâdetin sıhhati ve o ibadette lezzet bulmak... Midenin hiffeti ve kiyamülleyl, üzletten sonra, o ne güzel yardımıcıdır! Kulun kalbi, zühd ve takvada istikâmet sâhibi olursa, namazda, zekâttâ, kalbi dili ile ihtilaf etmez. Allahu Teâlâ, namazda ve tilavette, nefsin konuşmalarını ilm yapar.

Bazıları dediler ki: Kim bir nefesten, zikir etmeksizin intikal ederse, kendini ilgilendirmeyen bir şeyle iştigâl ettiği için, muhakkak onun hâli zâyi olur. Allahu Teâlâ buyurdu ki: Kim Rahmân’ın zikrinden yüz çevirirse, şeytânı ona musallat ederiz. O, ona karân olur. Sadık mürîd için Cuma ve cemâatin muhafazası lâzımdır. Cum’ada ve cemaatte onlarla beraber bulunması ile Müslümanların bereketlerinden müstefid olması ona yeter. Güneşin doğmasından sonra câmiye erken gider. Vakitlerini envâ-ı ibâdetle geçirir. Halkın meclislerinden uzak durur. Ancak müfid ve müstefid olanlarla birlikte bulunması başka.. Müfid o kimsedir ki, mukarrabîn, meftûn ve ebrârın yoluna sülük ettirir. Onlar mütefekkîh kimselerdir. “*Her birinin bir kiblesi vardır, o, yüzünü o kibleye döndürür.*”

İmam Süfyan-ı Sevrî aleyhi Rahmetullahi'l-Bâri diyor ki: İmam Câferu's-Sâdik'tan şöyle iştittim:

Selâmetin başı, nefsin isteklerine giden yolların kapatılmasındadır. Bu konuda herhangi bir başarı gösteremezsen, işlediğin günahlar sebebi ile mânevî bir sarhoşluk içerisinde düşmen kaçınılmazdır. Bu uyuşukluk halinden silkinip kurtulmaya gayret etmen gereklidir. Göstereceğin bu gayret tabii ki senin uyuşukluk içerisinde olmanla aynı sonucu doğurmaz. Eğer bu mücâdelede bulunamazsan, o zaman nefsinin isteklerini, hiç duymuyormuş gibi görmezlikten gelmen gereklidir. Bu durum da senin nefsinle mücadele halinde bulunmanla aynı şey değildir. Şayet selâmeti susmakta da bulamazsan, o zaman senin selef-i sâlihinin sözlerini düstur edinerek nefsinde mukâbelede bulunman gereklidir.

Nefsinde halvet bulan, Allahu Teâlâ ona yardım ederse ve tarîkat sülûku gerçekleşirse, burada anlatılanlarla amel ederse, doğruluğu iltizâm ederse, ehl-i sîdîk olanların sohbeti ile sülük ederse, saîd olur.

İktibâs, istiâze ve ahvâlin şartlarını öğrenmeyi talep ederek ona teveccüh ettim. Sebep şu ki, ahvâl, mevâhib-i ilâhiyedir. Ve şartları âdâb-ı şerîyyeden ve sonra sohbetü'l-Meşâyîhdan belirlenmiştir. Ondan zikir telkini talep ettikleri zaman, indinde, kalb teveccühü, kardeşlik akdi ve hırka giydirmek vardır. Ona, bereketleri devâm etsin, onların havâtırlarını tedârik etmesine ve onları reddetmemesine izin verdim. Muhakkakki kapı fütûhtur ve fazl memnûhtur.

Ey kardeşler biliniz ki, Şeyhimiz Mûrsîdimiz İlmi ile Âmil Faziletli Alîm el-Hâc Ömer el-Hüdâyi Kuddise Sirrahu'l-Âli'nin emri ile, şeyhim ve mûrsîdim Şeyh Ebû Ahmed el-Hâc Ömer Hüdâyi el-Kövenkî el-Harpûti et-Talebânî'nin elinden tevhîdi telakkun edip mütekaddim meşâyîhin kisvesini giydiğim gibi, o'na, Kelime-i Tevhîdi telkin ettim ve meşâyîh hırkasını giydirdim.

Hüdâyi dedi ki, ben, eş-Şeyh Ziyâuddin Tacü'l-Ârifin er-Rehavî İbn-i eş-Şeyh Eyyûb er-Rehavî'nin³ elinden, Kelime-i Tevhîd'i ahz ettim ve meşâyîh hırkasını giydim. Osmân Ziyâuddîn dedi ki, ben, aşırında kutbu'd-Devâir olan eş-Şeyh Abdurrahmân Talebânî'nin elinden zikri ahz ettim ve hırkıyi giydim. O da eş-Şeyh Ahmed Talebânî'nin elinden, o da eş-Şeyh Mahmud el-Kâdirî ez-Zengeni'nin elinden, o da eş-Şeyh Ahmed Ziyâuddin Hindî Lâhûrî'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed İbn-i Hüseyin el-Ezmilânî'nin elinden, o da eş-Şeyh Abdurrezzâk el-Hamevî'nin elinden, o da eş-Şeyh Abdurrahmân Haselânî'nin elinden, o da eş-Şeyh Burhânüddin Zengâmî'nin elinden, o da eş-Şeyh Nûruddin-i Şâmî'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed el-Mâsumî el-Medenî'nin elinden, o da eş-Şeyh Osmân el-Geylânî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Hazret-i Gavşü'l-Âzâm ve İmâmu'l-Efâhâm ve Mûrsîdü'l-Aktâb, Sâkinu'l-Bağdât Abdulkâdir Geylânî'nin elinden Kelime-i Tevhîd'i ahz etti ve meşâyîh hırkasını giydi.⁴

Ve yine eş-Şeyh Osmân Ziyâuddin er-Rehavî dedi ki, Tevhîd ve hilâfeti, babam eş-Şeyh Eyyûb'un⁵ elinden telekkun ettim. O da eş-Şeyh es-Seyyid Aliyyu'l-Bağdâdi'nin elinden telekkun etti.

³ Eyyûb el-Kâdirî, Osmân Rehavî'nin babası değil, dedesidir. Osmân Rehavî'nin babası, Ebdâl Muhammed'dir.

⁴ eş-Şeyh Osmân el-Geylânî'nin mûrsîdi, Seyyid Abdurrezzâk Geylânî'dir. Bunun, icâzetmâme metninde, sehven yazılmadığı anlaşılmaktadır.

⁵ eş-Şeyh Osmân Ziyâuddin er-Rehavî'nin zikri telakkun ettiği zat, kardeşi, eş-Şeyh Eyyûb'tur.

Eş-Şeyh es-Seyyid Ali dedi ki, onu eş-Şeyh Süleymân el-Bağdâdî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Mustafâ el-Bağdâdî'nin elinden telekkun etti. Es-Seyyid Mustafâ dedi ki, onu, eş-Şeyh es-Seyyid Zeynuddîn'in elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Muhammed Dervîş'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Hüsâmuddîn'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Ebu Bekr'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Yahyâ'nın elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Nûruddîm'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Veliyuddîm'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Zeynuddîn'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Şerafuddîn'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Şemsüddîn'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Muhammed Hattâk'in elinden, o da babası eş-Şeyh es-Seyyid Abdulazîz el-Ekremin elinden, o da babası ve mûrşidi eş-Şeyh es-Seyyid Kutbu'l-Âfak, Sîrî Yezdânî, Mahbûb-i Sübâhâni ve Heykel-i Nûrâni'nin elinden (bunlarla Abdulkâdir el-Geylânî'yi kasdediyorum, kuddise sîrrahu ve nuvvire zarîhu) telekkun etti.

Es-Seyyid Abdulkâdir dedi ki, eş-Şeyh es-Seyyid Ebû Sa'îd Kâdî Abdullah el-Mübârek el-Mahzûmî el-Bağdâdî'nin elinden, Kelime-i Tevhîd'i ahz ettim ve mübârek hrkayı giydim. O da eş-Şeyh es-Seyyid Ebû Hasan el-Hekkârî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Ebû'l-Ferec Yûsuf Tarsûsî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Ebû Fazl Abdülvâhid Temîmî el-Yemâni'nin elinden, o da eş-Şeyh Ebû'l-Kâsim Muhammed Cüneyd el-Bağdâdî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid Sîrî es-Sekâti'nin elinden, o da eş-Şeyh Ebû'l-Mârzîf el-Mâruf el-Kerhî'nin elinden, o da eş-Şeyh Ebû Bekir Şibîlî'nin elinden, o da İmâmî'l-Bâtin, mûrşid ve babam es-Seyyid ebû'l-Hasan Ali İbni Mûsâ er-Rîzâ'nın elinden, o da babası es-Seyyid İmam Musâ Kâzîm'in elinden, o da babası es-Seyyid İmam Câferussâdîk'in elinden, o da babası es-Seyyid İmam Muhammed Bâkir'in elinden, o da babası es-Seyyid İmam Zeynu'l-Âbidîn'in elinden, o da es-Seyyid İmamu'l-Mazlûm Ebû Abdullah Hüseyin Kerbelâ Râdiyellâhu Teâlâ Anhu'nun elinden telekkun etti.

Hüseyin (r.a.) buyurdu ki, zikri, hilâfeti ve hrkayı, babam mûrşîdim Emîru'l-Mü'minîn Ali İbn-i Ebî Tâlib Râdiyellâhu Teâlâ Anhu'nun elinden telakkun ettim ettim. Ali (r.a.) buyurdu ki, Kelime-i Tevhîd'i, hilâfeti ve hrkayı, Rasûlullah Sallâllâhu Teâlâ aleyhi ve Sellem'in elinden ahz ettim. Aleyhi's-Salâtü ve's-Selâm buyurdu ki, kardeşim ve mûrşîdim Cebrâil bana söyledi ve Cebrâil de Rabbul İzzet'ten haber verdi: Allahu Teâlâ buyurdu ki: "Yâ Cebrâil! Lâilâhe illellâh kelimesi, benim kalemdir. O kaleye kim girerse azâbîmdan emin olur."

Ve yine eş-Şeyh el-Mâruf el-Kerhî dedi ki, zikir ve hilâfeti eş-Şeyh Davud et-Tâî'nin elinden ahz ettim. O da eş-Şeyh Habib el-Acemî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hasan el-Basrî'nin elinden, o da Emîru'l-Mü'minîn Ali er-Rîza es-Sehî el-Vefî'nin elinden, o da Muhammed Sallâllâhu Teâlâ aleyhi ve Sellem'in elinden, o da Cebrâil'in elinden, o da Allahu Teâlâ'nın emrinden ahz etti.

Ve o'na, zikri, namazı, orucu, zekâtı halveti ve muhabbetullahı vasiyyet ettim. "Kim ahdini bozarsa, kendi aleyhine bozar. Kim Allah ile yaptığı ahde vefa gösterirse ona büyük ecir verilir." Febillâhi'l-hâdî, Fazlnla, cömertliğinle, kereminle ve ihsanıyla bize hidâyet ver, kalblerimize ilham et ve bizi nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötüüğünden koru! Bize yolunda kuvvet ver, bizi senin muhabbet ehlinden kil ve senin dostlarma tabi olanlardan kil, bizi azâbîmdan koru, razi olduğun şeyleri bize kolaylaştır, bize son nefeste kâmil imân ihsân et, mahlûkâtımı en hayırlısma, bütün âline ve ashâbına, onlarla birlikte bize ve diğer muhîb olan büyûklere de salât, selâm, şeref ve yücelik ihsan et! Yâ erhamerrâhimîn!

Eşseyhid Abdulkâdir el-Cîylanî bazı evlâtına vasiyyetinde buyurdu ki: Ey oğlum! Sana, takvâyı, Allah'tan sakımmamı ve o'na itâat etmeni, o'nun dinine bağlanmamı ve onun hudûdunu korumamı vasiyyet ederim. Ey oğlum! Allahü Teâlâ bize, sana ve müslümanlara başarı versin! Ve ezâyı yüklenmeni ve kardeşlerinin kusurlarını affetmeni vasiyyet ederim. Ey oğlum! Sana, fakrı ve din işlerinin terki dışındaki şeyler için husûmet yapmamamı vasiyyet ederim. Ey oğlum bil ki, Fakrin hakikati, senin gibi olana muhtaç olmaman, zenginliğin hakikati ise, senin gibi olandan müstağni olmandır. Muhakkak ki Tasavvuf bir hâldir. Bu hâl, kıl u kâl ile meşgûl olan için değildir. Lâkin fakîrlığın başlangıcının ilim ve rîfîk ile olduğunu görürsün. İlim, fakîre haşyet, rîfîk ise ünsiyet verir. Ey oğlum! Bil ki, Tasavvuf sekiz haslet üzerine kurulmuştur: *Birincisi cömerdlik, ikincisi rızâ, üçüncüsü sabır, dördüncüsü işâret, beşincisi gurbet, altıncısı seyahat, yedincişi yüm elbise giymek, sekizincisi fakrdir.* Cömerdlik İbrâhim Aleyhisselâm'ın, rızâ İshâk Aleyhisselâm'ın, sabır Eyyûb Aleyhisselâm'ın, işaret Yahyâ Aleyhisselâm'ın, gurbet Mûsâ Aleyhisselâm'ın, seyâhat, Îsâ Aleyhisselâm'ın, fakr Muhammed Sallellahu Aleyhi ve Sellem ve Şerref ve Kerrem ve Mecced'in hasletleridir. Ey oğlum sana, zenginlerle sohbetinin, teazzûz ile, fakîrlarla sohbetinin ise, tezellûl ile olmasını tavsiye ederim. Sana ihlâs gerektir. İhlâs, halkın görmeyi unutmaktr. Sebepler konusunda Allah'ı ittihâm etme! Ona bütün hallerde itâat et! Kardeşinin hakkını, aranızdaki sadâkat, mukârenet ve meveddede güvenerek aşağı koyma! Ve fukarâya, üç şey ile hizmet etmen gereklir: Birisi, tevâzu, ikincisi, ehsenü'l-Edeb, üçüncüsü, es-Sehâ... Öl, öl ki, dirilesin. Halkın, Allahu Teâlâ'ya en yakını ve güzel ahlâkça en iyisi olasın. En faziletli amel, sırrım, Allahu Teâlâ'dan başkasına iltifât etmemesidir. Sana lâzım olan, fukarâ ile bir araya geldiğin zaman, sabırlı, doğru, iyi bir insan olmalıdır. Dünyada sana iki şey yeter: Fakîrin sohbeti, Veli'ye hurmet... Ey oğlum bil ki, fakîr, Allahu Teâlâ'dan başkasına ihtiyaç duymayandır. Ey oğlum bil ki, senden aşağıda olanlar üzerine hücüm etmen, zayıflıktır. Senden yukarıda bulunanlar üzerine hücüm etmen, fahrdır. Fakîrlık ve tasavvuf ciddi iki şeydir. O ikisine, ciddi olmayan hiç bir şeyi karşıtırma!

Bu vasiyyet sana ve onu duyan Hak Tâliblerinedir, Allah sayılarını artırısm! Zikrettiklerimiz ve beyan ettiklerimiz konusunda, Allah seni muvaffak etsin. Allahu Teâlâ bizi, selefin asârımı beyân edip ona nâil olanlardan kılsın! Ve Sallellahu alâ Seyyidina Muhammedin ve Âlihi ve Sahbihi Ecmeîn, Ve'l-Hamdülillâhi Rabbi'l-Âlemîn El-Fâtiha.

*Bin üç yüz yirmi yedi senesi,
Ben Fakîr, Hakîr Âcîz, Kusurlu, Miskinlerin ve Fukarânnın Hizmetçisi Îzûlu, Harputlu eş-Şeyh
Muhammed Emîn, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Hasan Hüsnî Malâti, El-Fakîru'l-Hakîr eş-
Şeyh Hüseyin Sabri Cermekadi, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Ali Rıza Sinâni Sa'dâni.*

Ve yine, eş-Şeyh Mustafa ibn-i Ömer ibn-i Halil'i Nakşibendiyye-i Sîddîkiyye yolunda, hilâfete icâzelendirdim. Şeyhim, Mûrşîd-i Kamil el-Hac Ömer Hüdâyî Aleyhi Rahmetü'l-Bâri'nin elinden ahzettigim gibi.. O da eş-Şeyh Ömer Arapgiri'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed el-Hayyât el-Erzincânî'nin elinden, o da Muhammed el-Bağdâdi'nin elinden, o da Abdullah Dehlevî'nin elinden, o da Hâce Şemsuddin Cân u Canâni'nin elinden, o da Hâce Nûruddin el-Evânî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Seyfuddin'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed Mâsumî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Ahmed el-Fâruki İmam-ı Rabbâni'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed Bâki Semerkandî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Muhammed ed-Dervîş Semerkandî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Muhammed Zâhid'in elinden, o da eş-Şeyh Hâce Ubeydullah Ahrâr Taşkendî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Yâkub el-Cerhî'nin elinden, o da Hâce Muhammed Bahâuddin el-Üveysî el-Buhâri'nin elinden, o da Hâce Külâl el-Buhâri'nin elinden, o da eş-Şeyh Muhammed Baba Semmasî'nin elinden, o da eş-Şeyh Azîzân Ali er-Râmitenî'nin elinden, o da eş-Şeyh Mahmud el-Încîr el-

Fağnevî'nin elinden, o da eş-Şeyh Arif Rivegerî'nin elinden, o da eş-Şeyh Abdulhâlik Molla Limyevî sonra Ğucdüvânî'nin elinden, o da Hızır Aleyhisselâm'ın sonra da Yusuf el-Hamedâni'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Hasan en-Nesûhi'nin elinden, o da eş-Şeyh Hâce Ebû Câhid'in elinden, o da eş-Şeyh Ali el-Fârmedî'nin elinden, o da eş-Şeyh Hasan el-Harekânî'nin elinden, o da eş-Şeyh Bâyezid el-Bistâmî'nin elinden, o da eş-Şeyh es-Seyyid İmam Câfer es-Sâdîk Râdiyellahu Teâlâ Anhu'nun elinden, o da eş-Şeyh Kâsim İbni Muhammed İbn-i Ebî Bekîr Sîddîyîk Râdiyellahu Teâlâ Anhu'nun elinden, o da eş-Şeyh Selmân el-Fârisî Râdiyellahu Teâlâ Anhu'nun elinden, o da Emîru'l-Mü'mîn Ebû Bekîr es-Sîddîk Râdiyellahu Teâlâ Anhu'nun elinden ahz etti.

Sîddîk-ı Ekber dedi ki, Hâfi zikri, Rasûlullah Sallâlahu Teâlâ Aleyhi ve Sellemîn Eli'nden ahz ettim. Bana üç kere, "Yâ Ebâbekir! Ve hafîyyeke, Ve hafîyyeke, Ve hafîyyeke!" buyurdu. Ve hüve alâ murâdillâhi Teâlâ.

*Bin üç yüz yirmi yedi, Muharremü'l-Harâm,
Hâdimü'l-Fukarâ Muhammed Emîn Îzûlî Harpûti, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Hasan Hüsnî
Malâtî, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Hüseyin Sabrî Cermekadî, El-Fakîru'l-Hakîr eş-Şeyh Ali
Rîza Sinânî Sa'dânî.*

Abdulkâdir Geylânî'nin İsimleri:

Es-Seyyid Muhyiddîn Emrullah, Es-Şeyh Muhyiddîn Fazlullah, Evliyâ Muhyiddîn Kutbullah, Miskin Muhyiddîn Nûrullah, Gâvs Muhyiddîn Emânullah, Sultân Muhyiddîn Seyfullah, Hâce Muhyiddîn Fermânullah, Mahdûm Muhyiddîn Âyetullah, Fakîr Muhyiddîn Müşâhidullah, Pâdişâh Muhyiddîn Avnullah.

Abdulkâdir'in Annesi:

Fâtimatü Ümmü'l-Hayr Bint-i Abdullah es-Savme'î ez-Zâhid İbn-i es-Seyyid Cemâluddîn Muhammed İbn-i es-Seyyid Mahmûd İbn-i es-Seyyid Ebi'l-Atâ Abdullah İbn-i es-Seyyid Kemâluuddîn İsa İbn-i es-Seyyid İmam Alâuddîn Muhammed el-Cevâd İbn-i es-Seyyid İmâm Alî Bin Mûsâ er-Rîzâ, İbn-i es-Seyyid İmâm Mûsâ Kâzim İbn-i es-Seyyid İmâm Câfer es-Sâdîk İbn-i es-Seyyid İmâm Muhammed Bâkir İbn-i es-Seyyid İmâm Zeynul Âbidîn İbn-i es-Seyyid İmâm Hüseyin Kerbelâ İbn-i es-Seyyid İmâm Alî Ridvânullahi Teâlâ Aleyhim Ecme'în.

Bu icâzetnamenin kâtibi, el-Fâkir el-Hakîr, Müznibu'l-Âsî Muhyiddîn Hazenî'dir. Allah, onu ve sizi, cümlemizi mağfiret etsin. Âmîn, bi hurmet-i Seyyidi'l-Mürselîn.

Eüzübillâhimineşşeytânirracîm, Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdü liveliyyîhi, essalâtü ve's-selâmu alâ Nebiyyîhi ve alâ âlihi ve sahbîhi ve itretîhi ecmeîn. Emmâ Ba'd: El-Fakîr el-Hakîr der ki, Şeyh Mustafa İbn-i Ömer ez-Zebûrî'ye, Abdullah el-Fahrî el-Bûrânî'nin zâviyesi'nde icâzet verdik. Zîkr-i Şerîfi telkin ettik ve Hirka-yı Mübârekeyi giydirdik. Bereketleri dâîm olsun. Bârekallah ve tebârekallah ve tekâbbelellah bi hurmet-i Ceddî'l-Hasaneyni Rasûlü's-Sekaleyni İmâmu'l-Harameyni el-Kibleteyni ve selâmun alel mürselîn. Âmîn..

*Bin üç yüz yirmi yedi senesi,
Miskinlerin Ayağının Toprağı, Fukarânnı Hizmetçisi.*

3. SONUÇ

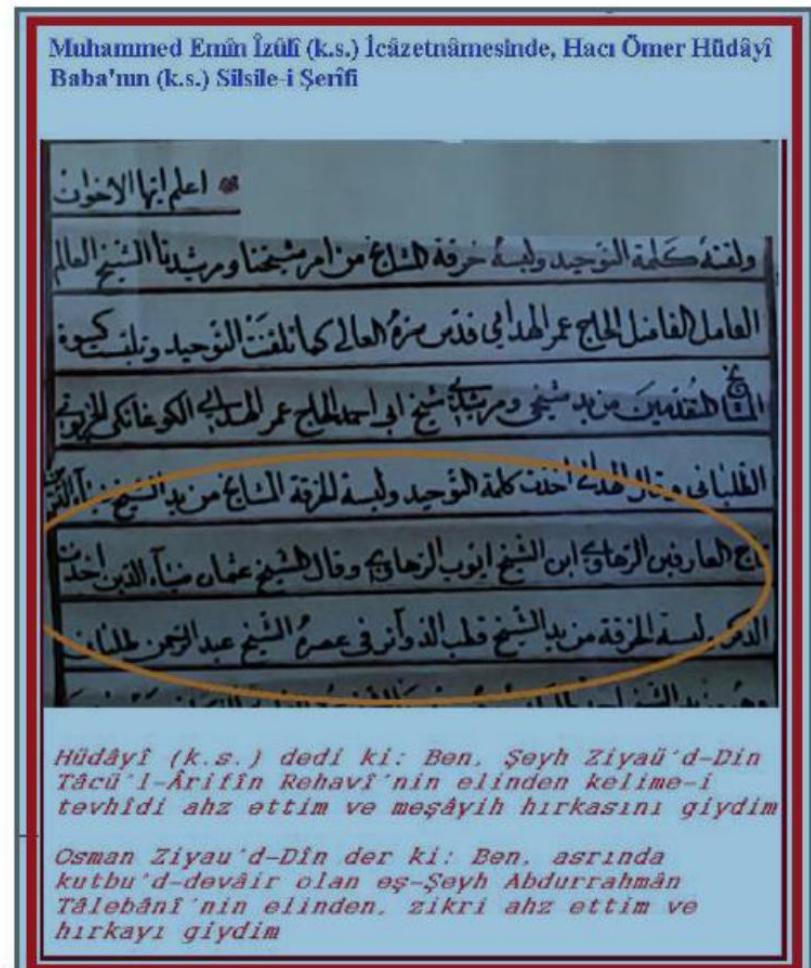
Tasavvuf kıl u kâl olmayıp, Rasûlullah'ın (a.s.) ahlâkî ile ahlâklanmanın yollarını gösteren bir ilimdir ve İslâmın üç temel ilminden birisi olan ahlâk ilmini konu edinir. Diğer iki ilim olan Akâid ve Fıkıh ilimleri tasavvuf ile kemâle erdirilir. Tasavvuf, ibâdetlerde ihlâsı elde etmenin anahtarıdır. İcâzetnâmeler, tasavvufu en güzel ve en özlü şekilde anlatan tarîhî vesikalardır. Elyazması metinler hâlinde günümüze ulaşan sayısız icâzetnâme, kendi dönemlerindeki tasavvufî anlayışı yansımakta, tasavvufî şahsiyetler hakkında sırr niteliğinde önemli bilgiler vermektedir. Hacı Ömer Hüdâyî Baba'nın onde gelen halîfelerinden olan Muhammed Emîn Îzûlî'nin verdiği tasavvufî icâzetnâme, Hacı Ömer Hüdâyî Baba Ekolünün inceliklerini yansımakta, gerçek tasavvuf ehlinin ahvâlini beyan etmektedir. Îzûlî, âsâr-ı ehl-i kulûbdan naklen şöye demektedir.

"Kim bir nefesten, zikir etmeksizin intikal ederse, kendini ilgilendirmeyen bir şeyle iştgâl ettiği için, muhakkak onum hâli zâyi olur. Allahu Teâlâ buyurdu ki: Kim Rahmân'ın zikrinden yüz çevirirse, şeytâni ona musallat ederiz. O, ona karîn olur. Sadık mürid için Cuma ve cemâatin muhafazası lâzımdır. Cum'ada ve cemaatte onlarla beraber bulunması ile Mûslîmanların bereketlerinden müstefid olması ona yeter. Güneşin doğmasından sonra câmiye erken gider. Vakitlerini envâ-ı ibâdetle geçirir. Halkın meclislerinden uzak durur. Ancak müfid ve müstefid olanlarla birlikte bulunması başka.. Müfid o kimsedir ki, mukarrabîn, meftûn ve ebrârın yoluna sülük ettirir. Onlar mütefekkîh kimselerdir. "Her birinin bir kiblesi vardır, o, yüzünü o kıbleye döndürür.""

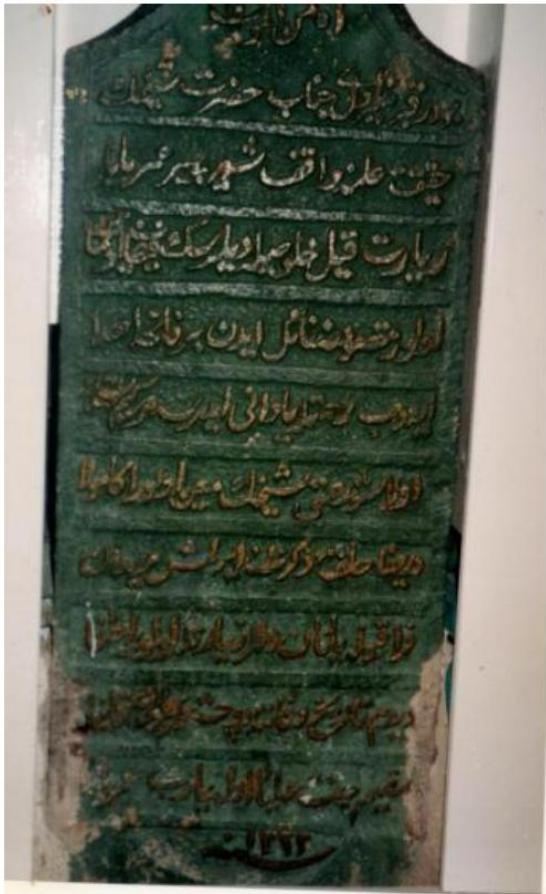
KAYNAKÇA

- Îzûlî, Muhammed Emîn (1909). İcâzetnâme, (Elâzığ Kövenk Hacı Ömer Hüdâyî Baba Külliyesinde).
- Necâti, Ö. (1985a). *Kitabu'l-Meârifî Şerh-i Mesnevî-i Şerîf Tercümesi*, Ankara.
- Necâti, Ö. (1985b). *Haydârizâde İbrâhim'in Bir Makalesi*, Ankara.
- Necâti, Ö. (2000a). *Eş-Şeyh es-Seyyid Dede Osman Avnî Baba Rûhâvî* (k.s.), Ankara.
- Necâti, Ö. (2000b). *Behcetî'l-Esrâr Tercümesi Metni*, Ankara.
- Öğüt, M. H. (2016), *Haci Mustafa Hayri Baba*, İstanbul: Mega Basım yay.
- Vassaf, H. (t.y.). *Sefîne-i Evlîyâ-i Ebrâr Şerh-i Esmâr-i Esrâr: Silsile-i Tarîkât-1 Âliyye-i Kâdiriyye*. Süleymaniye Kütüphanesi. Yazma Bağışlar 2305-2309.
- Viedâni, S. (1338-1340). *Tomâr-ı Turûk-ı Âliyyeden Silsilenâme-i Kâdiriyye*, İstanbul: Matbaa-i Âmire.

EKLER

Ek 1. İcâzetnâmeden bir bölüm (*Ömer Necâti Arşivinden*).

**Budur kabr-i müniri ol cenab-ı hazreti Şeyhin
 Hakikat ilmine vakif şehir-i pir Ömer Baba
 Ziyaret kıl hulus ile dilersen feyzyab olmak
 Olur maksuduna nail iden bir fatiha ihda
 İdüp rahmetle yad anı iderse her kim istimdat
 Ulaşır himmeti şeyhin muin olur ana Mevla
 Diriğa halka-i zikrinden ayrılmış müridanı
 Firakıyla yanın diller, ziyaretle olur itfa
 Dedim tarih vefatına ,dü çeşmeme dolan kanla
 Mukim-i cennet-i ulya ola yarab, Ömer baba
 Sene 1322**

Ek 3. Hacı Ömer Hüdâyî Baba'nın (k.s.) Başucu Kitâbesi (Ömer Necâti Arşivinden)